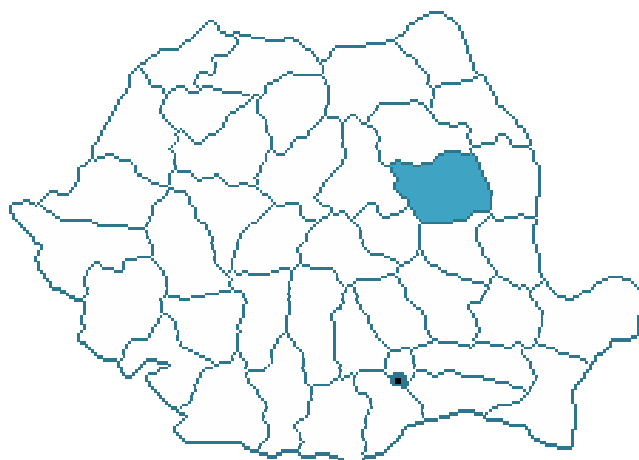

STEMA MUNICIPIULUI

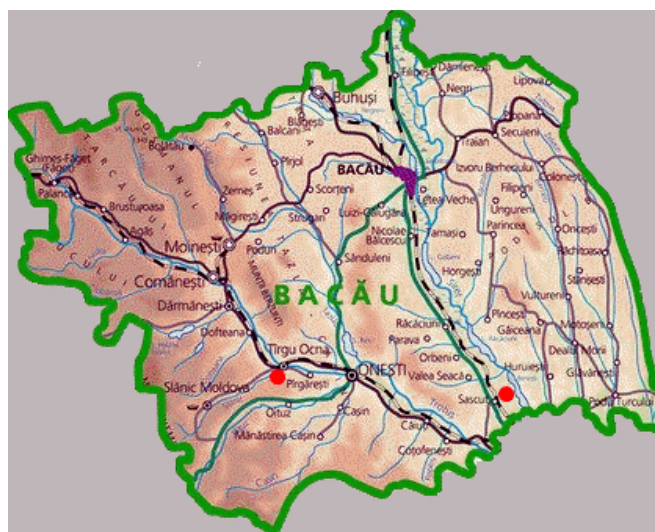
POZIȚIA GEOGRAFICĂ

FIG.1. POZIȚIA GEOGRAFICĂ A MUNICIPIULUI BACĂU

Municipiul Bacău, reședința județului cu același nume, este situat în partea central-vestică a Moldovei, la doar 9,6 km în amonte de confluența Siret-Bistrița. Valea comună a celor două râuri are aspectul unui vast uluc depresionar cu orientare nord-sud, cu o deschidere laterală spre vest, spre valea Bistriței, și o îngustare spre sud, "poarta Siretului", suprapunându-se contactului dintre Colinele Tutovei și culmile subcarpatice Pietricica-Barboiu.

Geografic, se află la interferența meridianului de 26°55' longitudine estică cu paralela de 46°35' latitudine nordică.

Din punct de vedere administrativ se învecinează cu comunele Hemeiși și Săucești, în nord, cu comuna Letea Veche, în est, la sud cu comuna Nicolae Bălcescu, iar în vest, cu comunele Luizi-Călugăra, Măgura și Mărgineni. Între aceste limite orașul ocupă o suprafață de 4 186,23 ha, fiind situat la altitudini de 151-181 m.

Poziția și cadrul natural au favorizat dezvoltarea rapidă a așezării de pe Bistrița, încă din Evul Mediu Bacăul devenind un important nod de intersecție al principalelor artere comerciale din partea central-vestică a Moldovei. *Drumul Siretului* sau *drumul moldovenesc*, care unea orașele baltice cu zona dunăreano-pontică, se intersecta cu *drumul păcurii*, ce începea la Moinești, cu *drumul sării*, dinspre Târgu Ocna, cu *drumul Brașovului* (*drumul de*

jos), cu drumurile Transilvaniei ce traversau Carpații Orientali prin pasurile Ghimeș, Bicz, Tulgheș, și cu drumul plutelor, pe Bistrița. Toate arterele din NV și SV se îndreptau spre bazinele Bârladului și Prutului prin nordul Colinelor Tutovei.

Și azi Bacăul e străbătut de o rețea densă de *căi rutiere* care îi asigură legătura cu alte localități – E85 (44 km până la Roman, 87 km, până la Adjud); DN15 / Calea Moldovei, Ștefan cel Mare, 9 Mai (58 km până la Piatra Neamț); DN 2F / Calea Bârladului (83 km până la Vaslui), DN 2G / Calea Moinești, str. Energiei, str. G. Bacovia, B-dul Unirii (55 km până la Moinești), DN 11 / Narciselor – dar controlează și *rețeaua feroviară* pe tronsoanele Adjud – Bacău, Bacău – Roman, Bacău – Pașcani, Bacău – Bicz. În ceea ce privește *transportul aerian*, în Bacău funcționează, la 6,5 km sud de municipiu, un aeroport care are ce obiect asigurare a transportului de pasageri și de mărfuri, precum și asigurarea protecției navigației aeriene și zborului tuturor aeronavelor care evoluează în spațiul aerian ce-i revine.

CADRUL NATURAL

Microrelieful vetei orașului este rezultatul activității celor două râuri și a regimurilor lor hidrologice. Astfel la vărsare râul Bistrița forma un masiv con de dejecție. Datorită pantei mai accentuate dar și depozitelor transportate, mai grosiere decât cele ale Siretului – proveniența carpatică – albia și gura de vărsare au avansat spre est și sud-est, determinând deplasarea cursului Siretului spre stânga. Aceste cursuri vechi pot fi reconstituite de la nord la sud, între ele formându-se o serie de grinduri.

Ca forme tipice de relief menționăm treptele de luncă și terasele plane sau ușor înclinate, cu expoziție estică și sud-estică, având un drenaj bun și o pânză freatică bogată. Luncile și terasele din apropierea orașului sunt folosite pentru practicarea agriculturii, iar terasele înalte, pentru pomicultură și viticultură. Terasele au favorizat construcția căilor de comunicație și au facilitat extinderea construcțiilor.

În condițiile unei intervenții complexe și intense, o importantă dezvoltare o prezintă formele de relief antropice: diguri (pe Bistrița, Bârnat, Trebeș, Negel), barajele acumulărilor Lilieci, Bacău, lacul de agrement (pe Bistrița), lacurile de acumulare Lilieci, Bacău, Șerbănești, consolidări și apărări de maluri, regularizări (cursul inferior al Bârnatului), decolmatări, rectificări de albie (Negelul dirijat spre Trebeș la Mărgineni), deblee și ramblee, halde de steril (halda de fosfogips de la SC SOFERT SA), canale de irigații.

Una din problemele cu care se confruntă așezarea băcăuană este reprezentată de extinderea spațială a localității. Se pare că vechile planuri de sistematizare au fost destul de limitate, neluând în calcul și această posibilitate. Astfel a fost creat un oraș-dormitor pentru zonele industriale, fără "cap de perspectivă". În prezent se vizează dezvoltarea orașului spre est, spre lunca Siretului, în vest pantele abrupte ale Culmii Pietricica constituind un element restrictiv. Noile perspective vizează lărgirea ariei de influență prin includerea în spațiul urban a 17 comune din jur, fiecare localitate urmând să aibă un reprezentant în Consiliul de administrație. Dar lărgirea spațiului urban nu constă doar în mutarea limitelor administrative, cât mai ales în asigurarea unor facilități corespunzătoare (construcții, transporturi, locuri de muncă, dotări socio-culturale – confort urban) și a viabilității zonelor respective, modificarea profilului arhitectural și funcțional trebuind a fi în concordanță cu caracteristicile suprafeței active.

Climatul municipiului este unul temperat – continental accentuat, cu ierni reci, veri secetoase și călduroase, rezultatul acțiunii unui complex de factori naturali (circulația generală a atmosferei, radiația solară, relieful) și antropici, orașul însuși având un rol esențial în crearea propriei topoclime printr-o serie de factori care se manifestă constant (materialele de construcție, profilul accidentat, spațiile verzi), respectiv prin intermediul unor factori secundari (încălzirea artificială, impurificarea atmosferei). Acțiunea conlucrată a acestora

determină perturbări ale circuitului biogeochimic la nivelul sistemului, consecința directă fiind disconfortul urban.

Temperatura medie anuală este de 9° C, oscilând între -4° C, în luna ianuarie, și 20,6° C, în luna iunie, constatându-se o ușoară modificare a regimului termic în ultimii ani datorită lacurilor de acumulare dar și încălzirii globale și poluării atmosferei.

Cantitatea medie anuală de precipitații este de 541 mm/m²/an, existând diferențe între sezonul cald (82,8 mm – luna iunie) și cel rece (24 mm – luna februarie). Fenomenele orajoase și aversele sunt frecvente în lunile iulie – august.

Prezența zonei de confluență favorizează canalizarea maselor de aer în lungul culoarelor de vale, fiind mai frecvente vânturile de nord și de nord-vest.

Rețeaua hidrografică este reprezentată de cele două râuri, Siret și Bistrița, și de afluenții acestora: Bahna, Izvoarele, Valea Mare, Cleja –pentru Siret, respectiv Trebeșul cu afluenții săi Bârnat și Negel – pentru Bistrița. Datorită influenței antropice regimul hidrologic al celor două râuri a fost complet modificat, amenajările hidroenergetice contribuind la regularizarea scurgerii. Pe Bistrița au fost create lacurile de acumulare Liliaci, Șerbănești cu rol complex: asigurarea energiei electrice, combaterea inundațiilor, alimentarea cu apă potabilă și industrială, practicarea sporturilor nautice.

Și covorul *biogeografic* a evoluat sub semnul impactului antropic. Într-o zonă în care pădurile dețineau 70-80% din suprafață s-a ajuns ca în prezent coeficientul de împădurire să fie de 15,7%, formațiunile dominante fiind cele de stepă și silvostepă, la care se adaugă plantele mezohidrofile (rogoz, stuf, papură), zăvoaiele din luncile râurilor și pădurile de foioase din jurul orașului folosite în scop recreativ.

Deși prezintă o mai mare mobilitate, fauna zonei periurbane se corelează cu vegetația, care prezintă suportul de viață și de adăpost. După repartitia ei în teritoriu distingem: 1. o faună acvatică, condiționată de biotopurile specifice Bistriței, Siretului și apelor stătătoare; 2. fauna de luncă (animale care își caută hrana în apă sau la marginea apei); 3. fauna de terase și versanți alcătuită din specii de rozătoare mici, animale și păsări specifice pădurilor de foioase. Fauna zonei periurbane prezintă o însemnată valoare cinegetică; unele animale sunt vâdate pentru blană, altele, pentru carne.

Condițiile pedogenetice au dus la formarea unor soluri variate, în general brune și brune argiloiluviale, cu un conținut de humus de 1-5%, ce asigură o fertilitate medie bună pentru terenurile agricole. Între solurile intrazonale se remarcă cele hidromorfe, lăcoviștile și solurile aluviale în diferite stadii de evoluție.

ISTORICUL

Obișnuit în literatura geografică mai veche, Bacăul este considerat a fi "oraș al drumului de comerț", sprijinit de vaduri, ce a luat ființă într-un "loc central" cu largi posibilități de dezvoltare.

Deși primele consemnări aparțin geografului grec Ptolemeu, mult mai bogată în însemnări este perioada Evului Mediu. Dintr-un "târg vestit prin bogăția poamelor și produselor sale" (D. Cantemir), Bacăul devine un "orașel" (Ieromonahul Vășenski, 170 – 1708), "ținutul cel mai frumos și cel mai locuit din toată Moldova" (Paul de Alep, 1656), cu "poame de tot felul, vrednice a fi servite pe masa oricărui om de seamă" (Piedro Deodato Baksici, 1641). El are o poziție admirabilă, ce atrage comercianți lipoveni, hotniceni, ungureni, ba chiar o colonie de evrei.

În "Marele Dicționar Geografic al României" (1892) se va realiza o analiză evolutivă a orașului. Aceeași problemă va fi abordată și de Radu Costache, în 1906, în lucrarea "Bacăul de la 1850 - 1900", Grigore Grigorovici, în "Bacăul din trecut și de azi" (1934), respectiv, Grigore Tabacaru, în "Bacăul de altă dată" (1935).

În deceniile 6-8 ale secolului al XX-lea preocupările geografilor se intensifică, accentul căzând pe probleme de demografie, dezvoltare economică, urbanism, organizarea și amenajarea teritoriului și a spațiului urban. Toate abordările vor fi strict geografice: Șandru I., "Câteva probleme de geografie ale orașului Bacău" (1955), Aur N. și colaboratorii, revista "Studii" (1973), Șandru I., Toma C-tin V., "Bacău. Studiu de geografie urbană", (1985), Ungureanu Al., "Orașele din Moldova", (1980), Nechita Mariana, "Modelarea antropică a mediului fizico-geografic al municipiului Bacău și împrejurimilor sale, poluarea și protecția sa", (1999).

ORIGINEA ȘI EVOLUȚIA TERITORIALĂ

Deși prima arestare documentară o găsim în privilegiul comercial acordat de Alexandru cel Bun negustorilor din Lvov (6.10.1408), originea orașului se pierde în negura timpului. Cert este că la sfârșitul secolului al XIV-lea, Bacăul era o așezare urbană bine închegată, una din cele mai prospere din sudul Moldovei, având importante atribuții militare și comerciale. În privința începuturilor târgului lipsesc datele sigure. Sunt mai multe legende, una dintre ele explicând atât fundațiunea originală a târgului, cât și numele de Bacău. Originea oiconimului Bacău este pusă pe seama termenului maghiar **bako** (de la ungurul Bako din Călugăra), ipoteză susținută și de Iorgu Iordan: bako – călău, nătâng, neghiob. Respingând proveniența maghiară a termenului, Hașdeu înclina către o etimologie turanică iar Nicolae Iorga, pentru una slavă: stră-slavul **bac** = zimbru, taur, bour.

Primele urme de locuire datează din paleolitic, acestora adăugându-li-se cele din mezolitic și neolitic. În intravilan au fost identificate câteva vetre de locuire: în zona Curții Domnești, liceul Gh. Vrânceanu, strada Ion Luca, nuclee ale viitorului oraș, principalele centre polarizatoare pe tot parcursul sec. IX - XVII/XVIII. Abia la sfârșitul secolului al XVIII-lea, Bacăul începe să fie menționat pe hărți, informațiile privind poziția și evoluția sa teritorială devenind mai clare.

În 1816, orașul era localizat în partea centrală a terasei Bacău, având o structură răsfirată, cu o singură grupare liniară – Ulița Mare – cu orientare nord-sud, în lungul drumului Adjud-Piatra Neamț. Spre vest, limita nu depășea strada Bradului iar la est avansa până la muchia terasei. Prin estul orașului trecea "drumul sării". Radu Costache precizează că, în 1820, porțiunea dintre piața veche și Bistrița era pustie, deci, biserica Precista era în afara orașului. În prima jumătate a secolului al XIX-lea orașul se va extinde mult spre nord și spre sud-est. Ulterior, datorită construcției căii ferate (1872) și a Podului de Fier, peste Bistrița, se poate observa clar tendința de extindere pe direcție est-vest.

Erau 12 străzi mari, bine liniate dar nepavate: Calea Bacău-Roman, străzile Precista, Buna Vestire, Busuioc, Județeană a Liceului, Gării, Primăverii, Justiției, Armenească, Lecca, Bulevardul și Calea Bacău – Ocna. Cu excepția zonei centrale, restul așezării avea un puternic aspect rural, cu case din lemn și pământ. În sectoarele Paloșanu și Lecca datorită condițiilor naturale (zonă inundabilă, cu exces de umiditate) erau cartiere insalubre, locuite de muncitori și țărani.

În perioada interbelică, sunt incluse în intravilan comunele Șerbănești, Gherăiești și Izvoarele de Sus. Se extind cartierele de locuințe prin parcelări, construindu-se, în 1922, cartierul CFR, la vest de aliniamentul căii ferate. În paralel, unele terenuri câștigate prin reforma agrară (1921-1924) sunt amenajate ca spații verzi – Parcul Cancicov.

Datorită creșterii demografice dar și economice, Bacăul este declarat municipiu la 7 decembrie 1929 (decretul nr. 4 / 1936).

Începând cu 1948, municipiul intră într-o nouă perioadă de transformări urbanistice. S-a înregistrat o dezvoltare atât pe orizontală, dar mai ales pe verticală. Se construiesc zonele industriale și în paralel noi zone rezidențiale, așa numitele *cartiere dormitor* dotate cu mici unități comerciale, sanitare, de învățământ. Prin urmare, suprafața orașului a crescut de la

1645 ha (1975), la 1737 ha (2000), din care: 859, 24 ha – zonă de locuit (49,47%), 535, 68 ha – zonă industrială (31, 01%), 65, 54 ha – spații verzi și de agrement (19, 52%). Structura funcțională a orașului este mult mai complexă, ea modificându-se în timp, în concordanță cu cerințele populației și cu exigențele noilor reglementări administrative.

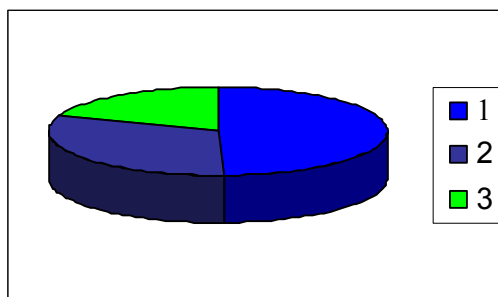

Fig. 3. STRUCTURA INTRAVILANULUI MUNICIPIULUI BACĂU (1 – zone rezidențiale; 2 – zone industriale; 3 –spații verzi și de agrement)

Astfel, în zona centrală, s-a conturat *zona administrativă* sau centrul civic; aici sunt localizate instituțiile cele mai importante: Primăria, Prefectura, Oficiul Județean de Poștă și Telecomunicații, Biblioteca Județeană, Casa de Cultură, zonă care se întrepătrunde cu cea rezidențială și comercială. În anii post-revoluționari, zona administrativă s-a extins spre est, spre str. 9 Mai, prin construcția unor unități bancare; acesta este centrul financiar-bancar al Bacăului.

Zona industrială se prezintă sub forma unei centuri în jurul orașului propriu-zis, cu două nuclee de concentrare, corespunzând platformelor din nord-vest și din sud, și o grupare liniară în lungul Bistriței. Unitățile construite în ultimii ani au fost aliniate grupărilor deja existente; centrele de producție la periferii, și centrele de afaceri, în zona administrativă sau în apropierea ei.

Zona transporturilor cuprinde două areale: unul, în vestul municipiului și altul, în est. În partea de vest se concentrează transporturile feroviare iar în sudul orașului cele aeriene, toate, completându-se reciproc.

Zona comercială cuprinde vechiul nucleu al orașului, completat fiind de alte grupări amplasate în zonele rezidențiale. Se mai păstrează o specializare strictă doar în arealul Pieței Centrale (cel dintâi nucleu comercial al orașului). B-dul Unirii și B-dul Nicolae Bălcescu, vechi zone meșteșugărești, prezintă o zonare funcțională mixtă (comercial-rezidențială).

Între zonele mono-funcționale și cele rezidențiale propriu-zise există *zone mixte*: comercial-rezidențiale (clădiri bi-funcționale), rezidențial-învățământ-sănătate.

Zonele rezidențiale ocupă aproximativ 80% din intravilan. În general se întrepătrund cu cele comerciale. Singurele cartiere rezidențiale propriu-zise sunt cele de la periferii: Gherăiești, Izvoare, Șerbănești, CFR, Tache, Mioriței, Nord.

În concluzie, în evoluția teritorială a municipiului s-a înregistrat un maxim în secolul al XIX-lea urmat de un relativ dinamism. Aceasta a fost o creștere tentaculară datorită dezvoltării așezării în lungul axelor de circulație (Al. Ungureanu, 1980) .

POPULAȚIA

Pe parcursul celor 6 secole de existență, Bacăul a cunoscut atât perioade de creștere demografică dar și de stagnare și regres, consecință a condițiilor economice, socio-culturale și istorice care au caracterizat fiecare etapă a evoluției sale. O importanță deosebită o are

sfârșitul secolului al XX-lea, care a adus noi orientări și tendințe demografice. În mai puțin de 10 ani numărul locuitorilor orașului a crescut cu aproximativ 26 000loc. (de la 183 201 loc., în 1988, la 209 051 loc., în 1997), atât datorită unui bilanț natural pozitiv, dar mai ales fluxurilor migratorii, prin aceasta demonstrându-se puterea de atracție a orașului. Climatul economic, viabilitatea industriei, trecerea rapidă la proprietatea privată, programele sociale întreprinse dar și inițiativele legislative locale au transformat Bacăul într-un oraș atractiv. La ultimul recensământ populația municipiului era de 175 921 loc., cu 32 000 loc. mai puțin față de anul precedent.

Accentuarea funcției urbane a orașului s-a reflectat și în evoluția populației pe structuri, modificările cele mai semnificative fiind legate de grupele de vârstă și sexe și de structura pe domenii de activitate.

În prima situație se constată o creștere a populației tinere, de la 23%o – în 1966, la 27,35%o –în 1992, o diminuare a populației adulte și a vârstnicilor, regresul ultimelor două grupe datorându-se creșterii mortalității și bilanțului migratoriu negativ, în timp ce politicile demografice din anii '70 au determinat o mai bună reprezentare a tinerilor. Municipiul continuă să prezinte un *potențial demografic* însemnat, dar, în paralel se remarcă o ușoară tendință de îmbătrânire. În structura pe sexe remarcăm o ușoară scădere a raportului de masculinitate, în 2002 înregistrându-se valoarea minimă din ultimi 15 ani, 0,92 B/F.

Dacă din punct de vedere etno-lingvistic și religios ponderile s-au menținut relativ constante, în structura socio-economică modificările sunt semnificative.

La recensământul din 1992, populația activă a municipiului însuma 102 590 persoane, din care 98 245 reprezentau populația ocupată. În anul 2000 numărul salariaților va fi de 70 165, crescând numărul celor aflați în căutarea primului loc de muncă.

Structura socio-economică indică gradul de dezvoltare al orașului, iar schimbările mai mari sau mai mici, noile stadii de evoluție. Astfel, sectorul primar antrena doar 0,99% din forța de muncă, în anul 2000, în sectorul secundar, după 1995, constatându-se o diminuare a numărului de angajați deținuți, în favoarea terțiarului. Economia de piață, concurența au avut ca efect restructurarea anumitor departamente și apariția unora noi: marketing, publicitate, departament juridic, relații cu publicul, imagine etc. Încep să se individualizeze centrele de producție – localizate în zonele suburbane sau la marginea orașului – de centrele de afaceri, situate în centru. Toți acești experți angajați în departamentele respective execută activități specifice terțiarului.

La baza creșterii ponderii salariaților din sectorul terțiar a fost și răspunsul de adaptare la cerințele tranziției: crește numărul micilor afaceriști, al unităților de alimentație publică de capacitate redusă; apar noi domenii: operare Pc, telefonie mobilă, afaceri imobiliare. Capătă amploare domeniul financiar –bancar (de la 807 salariați în 1990, la 1042 salariați, în 2000), afacerile în turism.

Structura populației active situează orașul într-un stadiu de tranziție de la cel industrial la cel terțiar sau post-industrial, indicator al unui nivel înalt de dezvoltare.

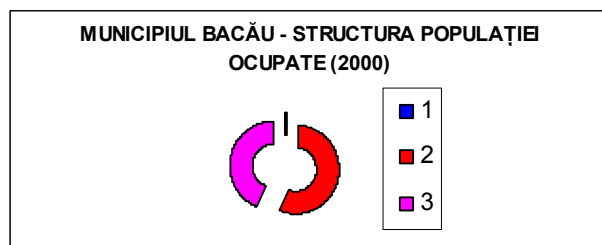

FIG. 4. STRUCTURA POPULAȚIEI (1. sectorul primar; 2. sectorul terțiar; 3. sectorul secundar)

OAMENI DE SEAMĂ AI ORAȘULUI

Departate de a fi un doar centru industrial-comercial aflat în plină ascensiune, Bacăul este și un oraș al tradițiilor și al culturii, în care vechiul și noul conviețuiesc împreună. Pe străzile cu iz bacovian modernismul se retrage cu stimă în fața vechilor valori. Mici străduțe prăfuite, în care timpul parcă s-a oprit din loc și case pierdute în negura timpului amintesc de tângul de altă dată. Figuri de mult uitate sunt parcă mai vii ca niciodată: literați, oameni de artă, politicieni, gazetari, avocați, pedagogi au scris o altfel de istorie, o istorie a lor, care de cele mai multe ori se confundă cu cea a acestui mic colț de rai, binecuvântat pe fața Pământului.

Din "file de poveste" se desprinde parcă figura lui **Grigore Tabacaru**, ilustru pedagog de la începutul secolului al XX-lea care a întrezărit rolul experimentului în activitatea pedagogică. Colaborator al lui C. Rădulescu-Motru, în 1909, creează *Societatea pentru studiul psihologic și pedagogic* al copilului, care edita un *Buletin pedagogic* menit să stimuleze întemeierea pedagogiei pe cercetarea experimentală. În 1905 tipărește revista *Școala*, iar din 1924, sub conducerea sa a apărut *Ateneul cultural*. A publicat săptămânal în diferitele gazete locale, iar în ziarul *Presa* a apărut un foileton despre Bacău. De asemenea, va publica revista *Pedagogia experimentală*, unica în materie din întreaga țară.

Poetul **Gh. Vasiliu – Bacovia** s-a născut la Bacău în 1881, ca fiu al unui comerciant. Urmează liceul în orașul natal, apoi Facultatea de Drept din Iași, fără a profesa avocatura. Îndeplinește diverse funcții: copist, ajutor contabil, referent bibliotecar. Debutul editorial se petrece în 1916 cu *Plumb*. Bacovia este poetul toamnelor dezolante, al iernilor ce dau sentimentul de sfârșit de lume, al căldurilor toride, al primăverilor iritante și nevrotice. Cadrul este orașul de provincie, cu parcuri solitare, cu fanfare militare, cu cafenele sărace. Toamna, frigul, somnul, durerea, moartea, tristețea, răceala, descompunerea devin personaje, proiecții ale unei emoții puternice.

Fiu al spătarului Alecsandri și al Elenei Cozoni, **Vasile Alecsandri** se naște la Bacău, la 21 iulie 1821. Își petrece copilăria la Iași și Mircești, începându-și studiile cu un dascăl grec. Ulterior este înscris la pensionul francez din Iași, fiind mai apoi trimis la Paris unde va sta până în vara anului 1839. A avut o activitate complexă atât ca scriitor dar și ca om politic. În 1881 primește premiul pentru literatură al Academiei, un an mai târziu fiind ales președinte al secției literatură al acestei instituții. Se stinge din viață la 22 august 1890, fiind înmormântat în curtea casei din Mircești.

Ion Luca este autorul mai multor lucrări de drept și teologie dar și al unor piese de teatru: *Alb și negru*, *Icarii de pe Argeș*.

Acestora li se adaugă pictorul **Nicu Enea**, generalul **R. Rosetti** (corespondent al Academiei Române), **Eugen Botez (Jean Bart)**, originar din județul Bacău, **Agatha Grigorescu-Bacovia**, **George Apostu și Vasile Pârvan** (ambii originari din județul Bacău), **Grigore Grigorovici**, membru fondator al Asociației Presei din Bacău, **Costache Radu**, ziarist și publicist, deputat și primar al Bacăului, **Leon Sakellary**, avocat, deputat și senator al orașului și județului Bacău, sub primariatul căruia s-au realizat cele mai importante lucrări edilitare (iluminat electric, apa, canalizarea), actorii **Radu Beligan și Ernest Maftei**, lista putând fi completată de mulți alții, care au făcut și fac cinste acestui oraș, da azi și de ieri.